

URAD RS ZA VARSTVO KONKURENCE

Datum: 4. 1. 2000
Št.: 456-14/99-9

Urad Republike Slovenije za varstvo konkurence, Kotnikova 28, Ljubljana (v nadaljevanju: Urad), je na podlagi 13., 1. in 2. odstavka 41. člena in 58. člena Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence (Uradni list RS, št. 56/99; ZPOmK), na podlagi 4. člena Zakona o organizaciji in delovnem področju ministrstev (Uradni list RS, št. 71/94, 47/97) in na podlagi skupne prireditve nameravane koncentracije gospodarskih družb **Intereuropa**, mednarodna špedicija, transport in pomorska agencija, d.d., Vojkovo nabrežje 32, Koper, ki jo zastopa predsednik uprave Jože Kranjc in **Luka Koper**, prekladanje, skladiščenje in druge pristaniške storitve, d.d., Vojkovo nabrežje 38, Koper, ki jo zastopa predsednik uprave Bruno Korelič, sprejel naslednjo

ODLOČBO:

1. Koncentracija gospodarskih družb:

INTEREUROPA, mednarodna špedicija, transport in pomorska agencija, d.d., Vojkovo nabrežje 32, Koper, ki jo zastopa predsednik uprave Jože Kranjc (v nadaljevanju: Intereuropa d.d.); in

LUKA KOPER, prekladanje, skladiščenje in druge pristaniške storitve, d.d., Vojkovo nabrežje 38, Koper, ki jo zastopa predsednik uprave Bruno Korelič (v nadaljevanju: Luka Koper d.d.);

ki se bo izvedla s spojitvijo družb prirediteljic koncentracije v novo družbo GLS - GLOBALNI LOGISTIČNI SERVIS, d.d. (v nadaljevanju GLS), katere dejavnost bo upravljanje odvisnih družb, financiranje in razvoj ter skupno nastopanje na trgu ter tiste skupne strokovne dejavnosti, ki jih je racionalno opravljati skupno, in ki bo skupaj z že ustanovljenimi in novo ustanovljenimi odvisnimi družbami tvorila poslovni sistem s statusom holdinškega podjetja in v prvi fazi dejanskega koncerna;

je skladna s pravili konkurence,

če bodo izpolnjeni pogoji iz točke 2 izreka.

2. Dodatni pogoji, ki naj zagotovijo skladnost koncentracije s pravili konkurence:

- vsem zainteresiranim špediterjem, pomorskim agentom, skladiščnikom in drugim podjetjem v smislu določb ZPOmK, ki opravljajo svojo dejavnost v pristanišču Koper, omogočiti opravljanje vseh dejavnosti (špedicija, storitve pomorske agencije, skladiščenje, maritimne storitve in druge logistične storitve) pod enakimi pogoji kot odvisnim podjetjem novoustanovljene družbe GLS;
- omogočiti fizični dostop do pomolov in druge infrastrukture (t.j. uporabo dovoznih poti in druge infrastrukture) pod pogoji, ki jih določi Luka Koper d.d. oziroma njena pravna naslednica in odobri Urad za varstvo konkurence v 60 dneh od dneva objave izreka odločbe v Uradnem listu.

3. Izrek odločbe se objavi v Uradnem listu.

O b r a z l o ž i t e v

Urad je dne 14. 9. 1999 prejel skupno priglasitev podjetij Intereuropa d. d. in Luka Koper d.d., za katero je ugotovil, da vsebuje vse v 37. členu ZPOmK predpisane elemente in je torej popolna.

V njej priglasiteljici navajata, da naj bi se družbi spojili v novo (prevzemno) delniško družbo GLS, pri kateri naj bi bil osnovni kapital enak vsoti osnovnega kapitala družb, ki se spajata, v znesku 21.210.000.000,00 SIT in je razdeljen na 14.257.022 navadnih imenskih delnic in 6.952.978 prednostnih participativnih imenskih delnic. Nadalje navajata, da bo dejavnost novo ustanovljene družbe upravljanje odvisnih družb, financiranje in razvoj ter skupno nastopanje na trgu ter tiste skupne strokovne dejavnosti, ki jih je racionalno opravljati skupno. Novo ustanovljena družba bo z že ustanovljenimi in novo ustanovljenimi odvisnimi družbami tvorila poslovni sistem s statusom holdinškega podjetja in v prvi fazi dejanskega koncerna. Novo ustanovljena družba bo takoj po vpisu v sodni register skupaj s štirimi drugimi družbeniki ustanovila nove odvisne delniške družbe za dejavnosti, ki ustrezajo sedanjim dejavnostim družb Intereuropa d.d. in Luka Koper d.d., z upoštevanjem morebitnih sprememb, ki bodo izhajale iz dogovorjenih organizacijskih sprememb. Priglasiteljici navajata še, da gre pri nameravani koncentraciji za vertikalno združitev, ki ne bo omejevala konkurence. To dejstvo utemeljujejo s tem, da se bo nacionalni trg zelo hitro razširil in postal v prvi fazi del enotnega evropskega trga, kasneje pa del svetovnega trga. Združitev obeh družb bo zato povečala njuno konkurenčno sposobnost, hkrati pa tudi sposobnost obstoja v pogojih odprte konkurence, ki zahteva racionalizacijo v proizvodnji in distribuciji ter izkoriščanje ekonomije obsega v vseh segmentih poslovanja, tudi v logistiki. Obe podjetji sta v svojih razvojnih strategijah kot cilj opredelili zagotavljanje celovite ponudbe logističnih in spremljajočih storitev in sodelovanje med obema družbama bo omogočilo vzpostavitev osnovnih elementov učinkovitih logističnih storitev. Strategija delovanja novo ustanovljene družbe GLS bo temeljila na petih glavnih področjih:

- razvojno trženje s ciljem obvladovanja celotnega blagovnega toka z oblikovanjem celovite ponudbe logističnih storitev, razvojem novih sredstev, razvojem novih storitev in zniževanjem logističnih stroškov;
- razvoj storitev mednarodne logistike na podlagi oblikovanja mednarodne poslovne mreže in ciljnih trgov ter razvoja ekonomske cone;
- razvoj strateških investicij v nove logistične zmogljivosti s ciljem izboljševanja ponudbe storitev;
- razvoj strateških povezav z dobavitelji logističnih in drugih storitev na podlagi ekonomije obsega in s ciljem zniževanja stroškov in
- razvoj novih kapitalskih naložb v druge nelogične dejavnosti s ciljem diverzifikacije poslovanja.

Upoštevni storitveni trg

Urad je koncentracijo presojal na trgu logističnih storitev (ki zajemajo zlasti storitve transporta blaga, pomorske agencije, špedicije, skladiščenja, distribucije in druge storitve), ki ga je za potrebe postopka upošteval kot samostojni trg.

Upoštevni geografski trg

Urad je kot upoštevni geografski trg pri presoji koncentracije definiral območje RS, poleg tega pa še območje naslednjih geografsko bližnjih severno jadranskih pristanišč, ki so po navedbah Luke Koper njej konkurenčna: Trst, Reka, Tržič (Monfalcone) in Benetke. Po navedbah Luke Koper so ji naštet pristanišča konkurenčna pri generalnem tovoru (Reka, Trst), kontejnerskem tovoru (Trst in Benetke), razsutem in sipkem tovoru (Reka), tekočem tovoru (Trst in Reka), lesu (Trst in Reka), živinskem tovoru (Trst in Reka), sadju (Trst in Reka) in avtomobilih (Tržič).

Urad je koncentracijo na podlagi 13. člena presojal predvsem po tem, ali obstaja nevarnost ustvarjanja oziroma krepitev prevladujočega položaja, kar bi lahko povzročilo izločitev ali bistveno zmanjšanje učinkovite konkurence in ugotovil naslednje:

Pri obravnavani zadevi gre za vertikalno koncentracijo, kar pomeni, da družbi pred koncentracijo nista nastopali na istem upoštevni storitvenem trgu (torej si nista konkurirali), ampak na komplementarnih. Vendar je potrebno upoštevati, da sta imeli vsaka na svojem trgu do sedaj prevladujoč položaj. Luka Koper d.d. je namreč edino tovarno pristanišče na območju Republike Slovenije, Intereuropa d.d. pa največje podjetje na področju špedicije in pomorske agencije. Posledica nameravane koncentracije bo zaradi pomembnosti obeh družb na svojih upoštevni storitvenih trgih na območju RS pred združitvijo, kljub temu da gre za vertikalno koncentracijo, koncentracija tržne moči na širšem storitvenem trgu opravljanja logističnih storitev, saj bo nastala družba, ki bo sposobna ponuditi celovito logistično storitev. Tudi iz navedb priglasiteljic izhaja, da jima bo koncentracija omogočila ohranitev oziroma povečanje tržnega deleža. Iz navedenega izhaja, da bo s koncentracijo nedvomno nastala družba, ki bo imela na območju RS močan položaj pri nudenju logističnih storitev. Zato Urad ugotavlja, da je za zagotovitev skladnosti nameravane koncentracije s pravili konkurence strankama postopka potrebno naložiti pogoje, kot izhajajo iz točke 2 izreka odločbe. Le tako bo namreč mogoče izključiti nevarnost, da učinkovita konkurenca ne bo izločena ali bistveno

zmanjšana. Z naloženima pogojema bo namreč zagotovljeno, da bodo tudi drugi špediterji, pomorski agenti in druga podjetja v smislu ZPOmK, ki opravljajo svojo dejavnost na območju pristanišča Koper, imeli možnost opravljanja svoje dejavnosti pod enakimi (nediskriminatornimi) pogoji kot bodoča odvisna podjetja novoustanovljene družbe GLS in imeli zagotovljen fizični dostop do pomolov in druge infrastrukture. Urad ugotavlja, da je podobna dikcija, ki naj zagotovi enako, tudi v določilih veljavnega Zakona o lukah (Uradni list SRS, št. 7/77, 21/78, 5/90, RS - stari 10/91, 17/91, 55/92, 13/93, 66/93, 29/95), splošnih pogojih poslovanja Luke Koper d.d. in predlogu najemne pogodbe za operativne obale in zemljišča v lasti RS v koprskem pristanišču (10. 12. 1999), vendar vztraja na predložitvi pogojev, kajti Urad jih bo presodil s stališča možnega omejevanja konkurence in odobril le, če bodo formalno in dejansko zagotavljali nediskriminatornost do drugih podjetij v smislu ZPOmK, ki opravljajo dejavnost na območju Luke Koper.

Urad je pri presoji koncentracije upošteval tudi, kaj pomeni nameravana koncentracija širše. Upoštevati je namreč treba globalizacijo in internacionalizacijo trgovinske menjave, še posebej pa vstopanje RS v Evropsko unijo in posledično s tem nastopanje na enotnem trgu, na katerem ne bo nobenih administrativnih ovir za pretok blaga. Ugotovil je, da je v svetu trend k podjetjem, ki nudijo celovito logistično storitev. Trend na področju blagovnega transporta v svetu je namreč takšen, da se obseg prepeljanega blaga v svetovnem okviru povečuje, kar je povezano z intenziviranjem in globalizacijo mednarodnega gospodarskega in trgovinskega sodelovanja, z vzpostavitvijo enotnega trga v Evropski uniji in posledično z odpravo administrativnih ovir za pretok blaga znotraj EU. Potrebno je tudi prilagajanje zahtevam kupcev transportnih storitev po kakovostnih, zanesljivih in racionalnih prevozih blaga od proizvajalca do končnega porabnika (storitve distribucije in logistike). Potrebno je torej razvijati distribucijo in logistiko, ki postaja eden ključnih dejavnikov konkurenčnosti (povezovanje ponudnikov različnih transportnih storitev v enovito, učinkovito logistično verigo brez lastniške razdrobljenosti). Pomembno je zniževanje logističnih stroškov na enoto. Nelogistična podjetja težijo k temu, da bi logistične storitve opravljala specializirana podjetja. Potrebno je upoštevati tudi geografski položaj Slovenije in dejstvo, da so v bližini pristanišča Koper še štiri pristanišča (Reka, Trst, Tržič in Benetke), ki so že sedaj konkurenčna. Do sedaj je pri izvajanju logističnih storitev veljala delitev dela med Luko Koper kot izvajalcem pretovornih in skladiščnih storitev, špediterji, agencijami, cestnimi in železniškimi prevozniki. Sodelovanje in koordinacija med omenjenimi udeleženci v transportni verigi največkrat sega od enega do drugega, brez celovitega pregleda in usklajevanja, kar lahko v končni fazi pripelje do preusmeritve blagovnih tokov na druga pristanišča. Po navedbah priglasiteljic je multiplikativni učinek transportnih dejavnosti na slovensko gospodarstvo za prevoze blaga preko koprskega pristanišča njegova vrednost ocenjena s faktorjem 7 do 8 (zaradi povezave s številnimi drugimi dejavnostmi: trgovina, trading, bančne, zavarovalniške storitve, turistične, gostinske storitve) in gre torej za pomembno dejavnost. Koncentracija kapitala, ki bo pripeljala do izboljšanja konkurenčnosti na podlagi ekonomije obsega in povečevanju tržnega deleža, racionalizacije pri stroških in s tem večjih razvojnih možnosti, je torej nujna. Novoustanovljena družba bo namreč sposobna ponuditi celovite logistične storitve: intermodalno ponudbo vseh storitev v kopensko-pomorsko logistični verigi (špedicija, agencija, prevozi, pristaniške operacije, skladiščenje, distribucija, informatika).

Družbi sta navedli tudi predvidene sinergijske učinke spojitve: hitrejši razvoj novih storitev mednarodne logistike in drugih komplementarnih dejavnosti, hitrejši razvoj mednarodne poslovne mreže z oblikovanjem novih odvisnih družb, lažje vzpostavljanje in razvoj novih strateških povezav s kupci, hitrejše uresničevanje strateških investicij, učinkovitejši razvoj logističnih informacijskih sistemov, učinkovitejše sodelovanje z logističnimi in drugimi dobavitelji, racionalizacija pretoka blaga z zniževanjem logističnih stroškov, izboljševanje tržnega položaja, dolgoročna stabilnost tržnega deleža in večje konkurenčne prednosti celovite logistične ponudbe, valorizacija ugodne transportne lege Slovenije in uveljavljanje severno jadranske transportne poti v Evropo, zmanjšanje tržnih rizikov pri vstopanju v nove posle in na nove trge, boljša izkoriščenost poslovne mreže in drugih obstoječih zmogljivosti, večji obseg carinskih storitev povezan s pomorskimi blagovnimi tokovi, večji obseg špediterskih in luških storitev povezan z novimi blagovnimi tokovi ter razvojem distribucijskega centra in ekonomske cone, koncentracija kapitala in večja finančna moč koncerna, učinkovitejši razvoj znanj ter vrhunskih managerskih in strokovnih kadrov, učinkovitejša kontrola poslovanja, relativno zniževanje poslovnih in finančnih stroškov, dolgoročno stabilnejša rast prihodkov, dobička dividend in vrednosti delnic, večja uspešnost in učinkovitost upravljanja kapitalskih naložb, racionalizacija z združevanjem stranskih servisnih dejavnosti, razvoj koprškega območja kot pomembnega mednarodnega trgovskega in finančnega središča.

Urad se je torej odločil, da odobri koncentracijo pod pogoje, ki sta navedena v drugi točki izreka in obrazložena zgoraj. Ta možnost izhaja iz določil 2. odstavka 13. člena in 2. odstavka 41. člena ZPOmK. V kolikor stranke koncentracije ne bi izpolnile v izreku določenih pogojev (resolutivna pogoja), se bo štelo, da koncentracija ni skladna s pravili konkurence, kar pomeni, da bo Urad izdal prepovedno odločbo iz 3. odstavka 41. člena ZPOmK in če bo potrebno, posegel po ukrepih iz 4. oziroma 5. odstavka 41. člena ZPOmK, s katerim bo skušal doseči dekoncentracijo, v kolikor bi že prišlo do koncentracije.

Urad je lahko pogoje iz točke 2 izreka naložil le strankama postopka, t. j. Luki Koper d.d. in Intereuropi d.d. S spojitvijo bosta ti družbi prenehali obstajati, kajti ustanovljena bo nova družba GLS, na katero bo prešlo premoženje obeh družb, ki se spajata. Novoustanovljena družba GLS velja po 530. členu ZGD za prevzemno družbo in je univerzalna pravna naslednica družb Intereuropa d.d. in Luka Koper d.d. To pomeni, da nanjo preidejo vse pravice in obveznosti pravnih prednic ter da vstopi v vsa njuna pravna razmerja.

Urad je na podlagi objave izvlečka sklepa o uvedbi postopka v Uradnem listu (UL RS, št. 84/99) z dne 15. 10. 1999 prejel dve prijavi za udeležbo v postopku in sicer Zveze pomorsko prometnih agencij Slovenije (dne 10. 11. 1999) in skupno prijavo špediterskih podjetij Adria cargo d.o.o., Eurošped 2001 d.o.o., Intertrans, d.d., Jadroagent International d.o.o., Mediamar d.o.o., Pacorini Ltd d.o.o. in Quick d.o.o. (dne 15. 11. 1999).

Zveza pomorsko prometnih agencij Slovenije v prijavi navaja, da predlagano združevanje krši določila 5. člena ZPOmK, člena 6/5 ZPOmK, še posebej pa določila 10. in 11. člena ZPOmK. Nadalje navajajo še, da je osnovni problem v tem, da ima Luka Koper d.d. v pristanišču Koper poseben položaj, saj opravlja vse funkcije javnega podjetja, poleg tega je po zakonu o ekonomskih conah imenovana za upravitelja te cone, kar jo postavlja v položaj, da odloča o

pravicah vseh ostalih koristnikov pristanišča Koper in ekonomske cone. Zaradi teh razlogov menijo, da je v nasprotju z določili ZPOmK vsakršno njihovo kapitalsko združevanje z drugimi dejavniki pristanišča Koper. Nadalje navajajo, da bi nameravana koncentracija lahko povzročila, da bi nov podjetje prišlo do prevladujočega položaja in bi oviralo druga podjetja pri svobodnem vstopu na tržišču, še posebej zaradi že prej navedenega posebnega položaja Luke Koper d.d. Skrbi jih tudi dejstvo, da bo novo podjetje ob ekskluzivnosti dodelitve poslov lahko nudilo svoje storitve pod pogoji, ki jih drugi ne bodo mogli. Nadalje opozarjajo, da že sedaj prihaja do neenakopravnega položaja v pristanišču Koper, saj se podjetja srečujejo z omejitvami njihove tržne enakopravnosti in svobode, kajti Luka Koper d.d. mnoge dodatne dejavnosti opravlja sama preko svojih hčerinskih podjetij in si tako zagotavlja monopolni položaj (npr. Atnet, Adria Tow, Inpo, Piloti Koper). Temeljni očitek pri združevanju je dejstvo, da bi v primeru združevanja Luke Koper d.d. morali vzeti upravljanje s pristaniščem Koper in z ekonomsko cono.

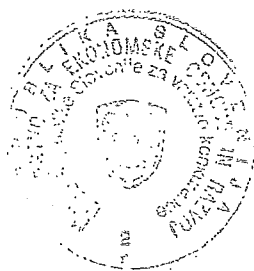
Iz skupne prijave špediterjev izhaja, da se pridružujejo pomislekom, ki jih je v prijavi navedla Zveza pomorsko prometnih agencij. Navajajo, da bi z obravnavano združitvijo zlasti Intereuropa d.d. pridobila veliko prednost pred drugimi konkurenti in da bi bila svobodna konkurenca onemogočena, saj bi bila posledica takšnega združevanja določanje cen in s tem razdelitev trga.

Urad ugotavlja, da iz obeh prijav izhaja, da je pravni interes izkazan. Urad je navedbe Zveze pomorsko prometnih agencij in špediterjev upošteval pri oblikovanju odločbe v smislu, da je zaradi zagotovitve enakih pogojev za opravljanje dejavnosti v pristanišču Koper in fizičnega dostopa do pomolov in druge infrastrukture, izdal soglasje h koncentraciji, ki ga pogojuje z izpolnitvijo pogojev, naloženih v točki 2 izreka in obrazloženih zgoraj.

Na tem mestu velja opozoriti še, da kljub izdaji odločbe o skladnosti koncentracije s pravili konkurence kadar koli obstaja možnost uvedbe postopka zaradi zlorabe prevladujočega položaja, če bi novoustanovljena družba ali njene odvisne družbe z ravnanjem na trgu kršile pravila 10. člena ZPOmK, ki se nanaša na zlorabo prevladujočega položaja.

PRAVNI POUK:

Zoper to odločbo je mogoče vložiti tožbo v upravnem sporu pri Upravnem sodišču, oddelek v Ljubljani, v roku tridesetih dni od dneva vročitve odločbe. Tožba se v dveh izvodih vloži pri sodišču, ali se mu pošlje po pošti. Tožba se lahko da tudi na zapisnik pri pristojnem sodišču. Šteje se, da je bila tožba vložena pri sodišču tisti dan, ko je bila priporočeno oddana na pošto ali ko je bila dana na zapisnik.

Andrej Plahutnik
DIREKTOR

Vročiti:

- arhiv, tu
- Intereuropa, mednarodna špedicija, transport in pomorska agencija, d.d., Vojkovo nabrežje 32, Koper
- Luka Koper, prekladanje, skladiščenje in druge pristaniške storitve, d.d., Vojkovo nabrežje 38, Koper

